

PELIKÁN

„Ja však budem úfať neprestajne a všade
budem šíriť Tvoju chválu.“ Ž 71,14

ČASOPIS RÍMSKOKATOLÍCKYCH FARNOSTÍ LUČENEC

Ročník 3.
Číslo „1“
Marec 2016

Kristus vstal z mŕtvych! Alleluja!

Drahí priatelia, ak Kristus nevstal z mŕtvych, márna je naša nádej! (porov. 1Kor 15,14), no, podľa Písem Kristus zomrel za naše hriechy, bol pochovaný a tretieho dňa vzkriesený, podľa Písem a zjavil sa Kéfasovi a potom Dvanástim, potom sa zjavil naraz viac ako päťsto bratom, z ktorých väčšina žije doteraz, niektorí však pomreli, potom Jakubovi a všetkým apoštolom. Nakoniec sa zjavil Pavlovi (porov. 1Kor 15,3-8), ktorý v týchto slovách, nazývaných aj „Korinské krédo“ vyjadruje podstatu sviatkov, ktoré sa pripravujeme sláviť. Kristus Žije! Boh je živý! Pravda o Ježišovi Kristovi, teda všetko, čo učil a konal, bola evidentne potvrdená.

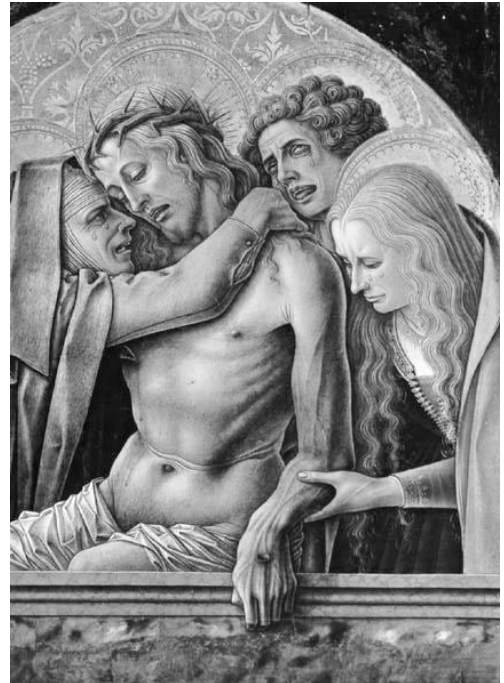
Hneď od začiatku túto senzačnú pravdu o živom Bohu ľudia prijímali rôzne. Apoštoli sa utiahli a so strachom čakali, čo bude ďalej – prestali veriť slovám svojho Majstra. Keď prišli ženy s prvou správou o vzkriesení, tak ich väčšina vysmiala. Dvaja učeníci na ceste do Emauz, boli tak zahľbení do svojich predstáv o tom, ako to malo všetko skončiť, či skôr pokračovať, že nevedeli spoznať živého Boha – vzkrieseného Pána uprostred nich. Mária Magdaléna, vidiac jej živého Učiteľa, kladie mu otázku: Kde ho odniesli? – Hľadá mŕtveho, nie živého, aj ona neverí, nedúfa, nevidí!

Azda najviac viery v živého Boha mala elita židovskej spoločnosti: kňazi, zákonníci, farizeji, keď žiadajú od Piláta zapečatiť a strážiť hrob. Urobili tak s úmyslom umlčať prípadnú pravdu. Čo ak naozaj vstane? Hľa, aspoň nádej, aspoň pochybnosť, už keď nie viera! Pohanský stotník, čo stál pod krížom, teda ešte pred vzkriesením, povedal: „Tento človek bol naozaj Boží Syn!“

Pravda o živom Bohu – o vzkriesenom Kristovi sa nedá umlčať. Nedá sa zakryť. Táto pravda sa dá buď prijať alebo odmietnuť. V histórii ľudstva sa túto pravdu snažili mnohí zakrývať, odmietat, zľahčovať, „racionálne“ vysvetľovať a podobne, no bez dlhodobého úspechu. Hneď na začiatku židovskí predstavení, potom rímski cisári prenasledujúci kresťanov, rôzne filozofické a politické systémy, ktorí si namiesto Boha dosadili niečo iné (napr. človeka, ľudstvo, pokrok, matériu a podobne) a snažili sa ho vytesniť zo života. No táto pravda sa napriek všetkému neustále šíri a šíri po celom svete. Každý systém bez Boha stroskotá, totiž začal byť pre človeka škodlivý – namierený proti nemu! Každý systém a každý človek bez Boha stroskotá, lebo Boh je živý!

Drahí priatelia, pri prežívaní tohtoročných veľkonočných sviatkov Vám prajem, aby ste dokázali hlbšie preniknúť do pravdy smrti Božieho Syna Ježiša za nás a pravdy jeho zmŕtvychvstania – jeho života. Budme, každý za seba a všetci spoločne, verní pravde, ktorej sme uverili – ktorú sme prijali a v ktorej a vďaka ktorej žijeme a budeme žiť vo večnosti. Šírme túto pravdu zodpovedne ďalej!

Kristus vstal z mŕtvych! Alleluja! – Pán naozaj vstal! Alleluja!
Stanislav Andrek

Nech každé ráno ...

Blažej Štrba

Pane, nech žiadne nové ráno
neosvieti môj život či umieranie
bez toho, aby moje „áno“
nevyznalo Tvoje zmŕtvychvstanie,
bez toho, aby moje kroky s vôňami
šli k prázdnejmu hrubu s vystretými dľaňami.

Nech každé jedno ráno
je veľkonočné – áno!
Nech každé vstávanie
je veľkonočné plesanie
a nech každý pád i klesanie
vyústi v kajúce jasanie!

Pane, nech každá moja chyba
v každej chvíli i v stretnutí
sa môže k dobru pridať
v zmŕtvychvstalom zomknutí
a nech Ťa spoznám v každej osobe,
udalosti, chvíli či podobe.

Nech moje oči hľadajú čisto,
spoznajú Ťa nanovo a isto!
Nech uzrú v každej novej tvári
Tvoju slávu sťa na oltári,
Teba, čo zrána nás voláš menom
sťa Máriu, v živote premenenom.
Nech môžem Ti jedným slovom
ráno „Rabbuni“ riečť v šate novom.

Krisztus feltámadt a halálból! Alleluja!

Drága barátaim, ha Krisztus nem támadt fel, akkor hiábavaló a mi reményünk (vö. 1 Kor 15,14), ámde Krisztus a mi bűneinkért halt meg, temették el és támadt fel harmadnapra az Írások szerint. Megjelent Kéfásnak, majd a tizenkettőnek. Azután megjelent több mint ötszáz testvérnek egyszerre, akik közül a legtöbben még élnek, egyesek pedig elszenderültek. Végül pedig megjelent Pálnak (vö. 1Kor 15,3-8), aki ezekben a szavakban, melyeket „Korintusi hitvallásnak” is nevezünk, kifejtí az ünnep lényegét, amelyet ünnepelni készülünk. Krisztus él! A Jézus Krisztusról szóló igazság, vagyis minden, amit tanított és tett, nyilvánvalóan igazolva lett.

Már a kezdetek kezdetén az emberek különféle módon fogadták e szenzációs igazságot az élő Istenről. Az apostolok elvonultak és várták, hogy mi lesz tovább – nem hittek már Mesterük szavainak. Amikor jöttek az asszonyok a feltámadás első hírével, a legtöbbjük kinevette őket. Az Emausz felé tartó két tanítvány annyira belemerült saját elképzeléseibe arról, hogy hogyan kellett volna mindennek végződnie, vagy inkább folytatódnia, hogy nem tudták felismerni a köztük lévő élő Istent, a feltámadt Urat. Mária Magdolna magának a szeméi előtt lévő élő Mesterének teszi fel a kérdést, hogy: Hová vitték őt el? – A megholtat keresi, nem az élő; ő sem hisz, nem remél, nem lát!

Talán a leginkább a zsidó közösség elitje: a papok, írástudók, farizeusok hittek az élő Istenben, akik Pilátustól a sír lepecsételését és őrzését kérik. Teszik ezt azon szándékkal, hogy eltussolják az esetleges igazságot. Mi ha valóban feltámad? Íme, legalább valami kis remény, legalább kétely, ha már hitnek nyoma sincs! A pogány százados, aki a kereszt alatt állt, még a feltámadás előtt kijelentette: „Ez az ember valóban az Isten Fia volt”!

Az élő Istenről – a feltámadt Krisztusról szóló igazságot nem lehet elhallgattatni. Nem lehet elfedni. Ezt az igazságot csak elfogadni lehet vagy elutasítani. A történelem során sokan próbálták ezt az igazságot elhomályosítani, elutasítani, könnyelműen venni, „racionálisan” megmagyarázni stb., de jelentősebb siker nélkül. A kezdetek kezdetén a zsidó vezetők, majd a keresztényeket üldöző római császárok, a különféle politikai és filozófiai rendszerek, amelyek Istent más valamivel próbálták pótolni (pl. emberrel, emberiséggel, haladással, anyaggal és hasonlókkal), hogy kiszorítsák Őt magát az életből. Nos, ez az igazság mindezek ellenére szüntelenül terjedt és terjed az egész világon. Minden Istent nélkülözni kívánó rendszer csődöt mondott, illetve ártani kezdett magának az embernek, és ő ellene fordult. Minden rendszer és minden ember Isten nélkül zátonyra fut, mert Isten él!

Drága testvérek, kívánom Önöknek, hogy az ez évi Húsvét ünnepésekor mélyebben át tudják élni Jézusnak, az Isten Fiaának értünk vállalt életének, halálának és feltámadásának igazságát. Legyünk, mindenki önmagáért és mindannyian együtt, hűségesek az igazsághoz, amelyet hittal elfogadtunk, és amelyben és amelynek köszönhetően élünk és élni fogunk az örökkévalóságban. Felelősségteljesen terjesszük ezt az igazságot!

Krisztus feltámadt a halálból! Alleluja! – Az Úr valóban feltámadt! Alleluja!

Írta: Andrek Stanislav / Fordította: Fábian Péter

ROK MILOSRDENSTVA

Plnomocné odpustky

Pápež František otvoril 8. decembra 2015 ROK MILOSRDENSTVA, ktorý bude trvať do 20. novembra 2016. Zmyslom roka milosrdenstva je získať plnomocné odpustky pre seba alebo pre duše v očistci. Po úprimnej spovedi kňaz udeľuje kajúcnikovi odpustenie hriechov, ale tresty za hriechy ostanú. Tieto tresty si musíme odpykať tu na zemi alebo po našej smrti v očistci. Získaním plnomocných odpustkov sa nám odnímú všetky tresty za naše hriechy. Preto je potrebné, aby sme plnomocné odpustky získavali pre seba aj pre duše v očistci.

V Rožňavskej diecéze je možné získať plnomocné odpustky v nasledovných kostoloch: *Katedrála Nanebovzatia Panny Márie v Rožňave, kostol Navštívenia Panny Márie v Lučenci, farský kostol vo Filakove, v Gelnici, Revúcej, Luboreči, Jasove a v Brezne.*

Podmienky získania plnomocných odpustkov:

Platná sv. spoveď, návšteva vyznačeného kostola, modlitba Verím v Boha, účasť na sv. omši, prijatie Eucharistie, vzbudenie túžby získať úplné odpustky, zrieknutie sa aj najmenšieho hriechu a modlitba Otčenáš, Zdravas a Sláva Otcu na úmysel svätého Otcu. Odporúča sa získať si tieto odpustky podľa možnosti hneď po spovedi, ale je možné ich získať aj každý deň raz do dňa, po vykonaní spomenutých podmienok. Sú to veľké milosti, preto sa snažme získať tieto odpustky čím častejšie.

Pozvaní byť milosrdnými

V tomto roku sa sústreďujeme na pojem milosrdenstva. Milosrdenstvo však má rôzne prejavy, ktoré nám svojim životom ukazuje sám Ježiš Kristus. Milosrdenstvo je najhlbším prejavom lásky. Prvým krokom k tomu, aby sme mohli prejavovať milosrdenstvo je pokora. Hrdý a pyšný človek nevie sa skláňať k druhým, aby im nezištne pomohol. Tú hlbokú pokoru, akou sa Ježiš približoval k ľuďom, môžeme pozorovať vo všetkých jeho prejavoch. Milosrdenstvo je predovšetkým

prejavom súcitu s druhým človekom. Keď Ježiš videl biedu ľudí, vo svojom vnútri mal s nimi súcit, bolo mu ľúto trpiaceho človeka, prežíval hlbokú empatiu s vyprahnutými a umorenými ľuďmi, zaslzil nad smrťou Lazára. On nikoho neohriakol, na nikoho nenakričal, aby mu dali pokoj a neobťažovali ho. Naopak, pre každého mal dobré slovo. Voči každému sa správal trpezlivo. Nikoho neodsúdil, o nikom nehovoril zle. So súcitom a taktnosťou sa správal aj voči hriechnici, ktorú obvinili z cudzoložstva. Odpustil jej hriech, daroval jej slobodu a navrátil jej stratenú dôstojnosť.

Pozerajúc na Ježišov postoj voči ľuďom svojej doby, skúsme sa zamyslieť nad svojimi postojmi voči slabším, odkázaným na našu pomoc, na chudobných a trpiacich. Nie sme voči nim odmietaví, bez súcitu, nie je pre nás ľahostajná ich núdza? Človek dnešnej doby je náchylný myslieť iba na seba a na svoje trápenia a pritom si nevníma toho, ktorý v jeho blízkosti trpí možno viac ako on sám. Ak dokážeme zabudnúť na seba, ak budeme natoľko pokorní, že pozveme Ježiša do svojho života, keď on sa stane centrom nášho srdca, potom aj náš postoj sa zmení voči človekovi v našej blízkosti, ktorý potrebuje náš súcit, empatiu, pozornosť, trpezlivosť, láskavé slovo, odpustenie ako rôzne prejavy milosrdenstva.

sr. Kinga Vargová, CJ

Veľký pôst

Pod slovom „Veľký pôst“ rozumieme čas od **Popolcovej stredy do Veľkej noci**. Tento čas zahŕňa **štyridsať všedných dní a šesť nedelí**. Avšak Cirkev nikdy na nedeľu nepredpisovala pôst. Tento štyridsaťdenný pôst ustanovila Cirkev na pamiatku štyridsaťdenného pôstu Spasiteľa Ježiša Krista na púšti, keď sa pripravoval na verejnú činnosť. Začiatky tohto veľkého pôstu siahajú v Cirkvi až do tretieho storočia. Počet dní v podobe, ako to poznáme dnes, sa ustálil v siedmom storočí. V minulosti bol čas Veľkého pôstu chápaný veľmi prísne. Celý tento čas od Popolcovej stredy sa nejedlo mäso ani zvierací tuk, dokonca ani mlieko či vajcia.

V období Veľkého pôstu sa má uskutočniť v živote kresťana predovšetkým naša vnútorná premena, naše pokánie. Je to určité vnútorné umieranie, ktoré človek vyjadruje aj navonok. Vnútorné pokánie kresťana sa môže prejavovať veľmi rozmanitým spôsobom. Sväté Písmo a cirkevní Otcovia zdôrazňujú najmä tri formy: **pôst, modlitbu a almužnu**.

Máme sa zvlášť v tento veľkopôstny čas – podľa príkladu Spasiteľa pôstom, modlitbami, almužnou

a vôbec našim kajúcnejším životom – pripraviť na hodné prijatie sviatostí a na oslávenie **najväčšieho sviatku kresťanstva – Veľkej noci**.

Pôst v širšom zmysle slova znamená nielen zdržiavať sa mäsitých jedál, ale znamená aj zdržiavať sa niečoho, čo nám je príjemné. Tak sa „postíme“ aj vtedy, keď premáhame svoje žiadosti, náruživosti, svoju telesnosť alebo sa tiež zdržujeme dovolených pôžitkov.

Mária Mistríková-Vasileva, OFS

Krížová cesta s Ježišom

On však bol prebodnutý pre naše hriechy, strýznený pre naše neprávosti, na ňom je trest pre naše blaho a jeho RANAMI SME UZDRAVENÍ. (Iz. 53, 5)

Každý kráčať svojou krížovou cestou a nesieme si svoj kríž.

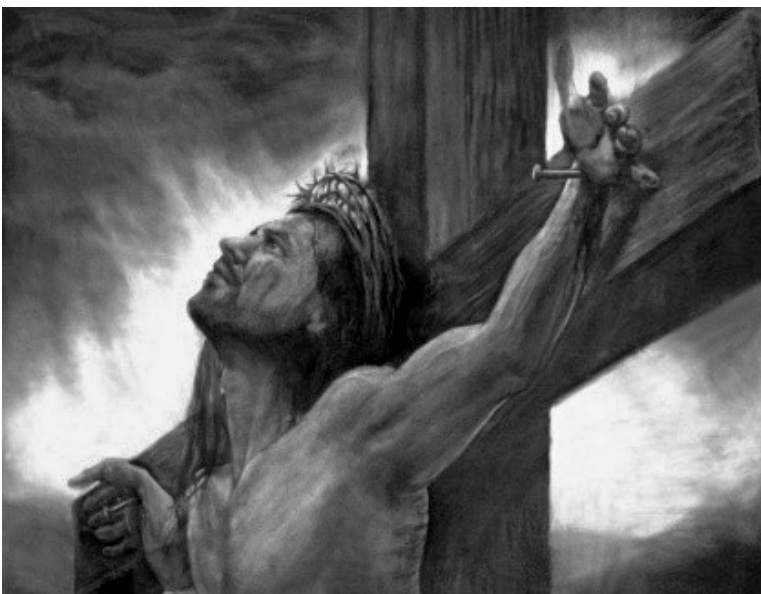
Ale je to neporovnateľne ľahšie, ba priam radostné, ak je to s VEDOMÍM, že Ježiš to všetko už urobil pred nami a teraz nám – deň, čo deň – pomáha!

Z Kristovho kríža vyžaruje Božie milosrdenstvo, láska a odpúšťanie.

Pravým šťastím je kríž, ktorým nás OSLOBODZUJE a bez ktorého sa nemôžeme zaobísť. Preto neustále chváľme Ježiša a ďakujeme Mu ...

Ticho sedím v Božom chráme a pohľad mám uprený na Ukrižovanom Kristovi.

Nemyslím.....

A SLZY DAROM SA STALI ...

Pozerám sa na Jeho telo. Bolesťou poznačenú tvár – náš K r á ľ. Ľuďmi potupený a poslušný Otcovi až na smrť, až na smrť na kríži. A to všetko spôsobila nekonečná láska k človeku. Rozopál ruky na kríži a nimi akoby aj v agónii chcel objať svoju stratenú ovečku a celé ľudstvo. – Počujem hlas, ktorý pretína ticho – SEBA DAL ZA TEBA – ČO MAL VIAC DAŤ ... Vidím klinec, ktorým môjmu Bohu pribili nohy na kríž.

Kto som JA? Kto? – veď aj pre mňa je tu pribitá Láska! Pre moje hriechy a biedu. Pre moje slabosti. Pre moje človečenstvo. A predsa prosím, prosím Ukrižovaného Vykupiteľa – o SILU niest svoj kríž každodenný.

Prosím Ho a milujem. Po tvári mi stekajú slzy.

Slzy vďaky, slzy mojej lásky k Nemu, slzy – odprosenia.

„Chváli a velebí moja duša Pána, lebo viem, že ON ma posilní ...“

Mária Mistríková-Vasileva OFS

Významní kňazi Novohradu:

Albert Karol Ónody, OFM

Rímskokatolícky kňaz Albert Karol Ónody, OFM sa narodil 30. 4. 1916 v Haliči v okrese Lučenec. Jeho otec Štefan Ónody pochádzal zo západného Maďarska, pôvodne bol továrenským robotníkom. Neskôr prevádzkoval obchod so zmiešaným tovarom v Haliči. Mamička Mária, rod. Repaszká bola ženou v domácnosti, vychovala celkom 7 detí. Traja súrodenci zomreli už skoro v dospelom veku – brat Štefan, sestry Anna a Helena. Dve sestry sa vydali – Mária a Júlia, najmladšia sestra Alžbeta zostala slobodná.

Karol Ónody navštevoval v r. 1922-27 slovenskú ľudovú školu v Haliči, v r. 1927-31 meštiansku školu v Lučenci. V r. 1931-37 študoval na slovenskom gymnáziu v Lučenci, v r. 1937-39 na slovenskom gymnáziu rádu sv. Františka v Malackách, kde maturoval. V období po Viedenskej arbitráži, keď Lučenec i Halič pripadli Maďarsku, študoval v r. 1939-41 na Filozofickej fakulte v Jászberényi a v r. 1941-44 na Teologickej fakulte v Gyöngyösi. Na tieto roky si spomínal s láskou, väčšina predmetov sa vyučovala po latincky. Počas štúdií sa veľký dôraz kládol na liturgický spev. Vysokú úroveň ich muzikality ocenil aj hudobný skladateľ Lajos Bárdos (1899-1986). Za kňaza bol vysvätený 7. 5. 1944 v Gyöngyösi.

Ako novokňaz páter Albert prechodne pôsobil v Žiline, kde sa v tom čase hovorilo po nemecky. Tam prežil najťažšie boje druhej svetovej vojny v kláštore, v ktorom spovedal rehoľné sestry i laikov aj počas padania omietky zo stropu. Po prechode frontu v r. 1945 prišiel ako kaplán do Filakova, v r. 1949 sa tu stal správcom farnosti, od r. 1952 zastával úrad školského dekana a od r. 1958 úrad okresného dekana.

Veľmi nerád spomínal na rok 1950, kedy v deň tzv. čierneho štvrtka (týždeň po Veľkej noci) Štátna bezpečnosť odviekla všetkých rehoľníkov zo všetkých rehoľných kláštorov v Československu a začali ich vypočúvať pred vyšetrovacou komisiou. Páter Albert spoznal predsedu komisie pána Gombalu, s ktorým chodil do lučenského gymnázia. Vďaka tejto známosti sa mu podarilo dosiahnuť návrat do filakovského kláštora – no nie ako rehoľníka, ale ako farára. Týmto návratom sa mu podarilo zachrániť aj svojho predošlého predstaveného kláštora pátra Petra, ktorý mohol zostať ako kostolník. Krátko na to sa neskoro v noci dostavili do kláštora policajti s úmyslom zlikvidovať kláštornú knižnicu. Duchapritomnosť pátra Alberta ich zaskočila vo chvíli, keď sa ich opýtal, či majú povolenie aj na likvidáciu farskej knižnice. Zneistení policajti odišli a takto sa filakovská františkánska knižnica zachovala ako jediná na Slovensku v pôvodnom stave.

V 50-tych rokoch bol na fare častou a nevítanou návštevou tzv. tajomník ONV pre veci cirkevné, ktorého poslaním bolo znepríjemňovanie života až šikanovanie kňazov. Praktický život cirkvi bol obmedzený múrmi kostola, pričom sa vždy našli ľudia, ktorí s ochotou informovali Štátnu bezpečnosť o tom, kto všetko navštevuje kostol. Deťom v školskom veku boli nariadované povinné zájazdy alebo iné pionierske podujatia práve v časoch najväčších cirkevných sviatkov.

Od 70-tych rokov sa zdravotný stav pátra Alberta postupne zhoršoval aj vďaka nepriaznivému vplyvu nevykurovaných priestorov kláštora i kostola. Neskôr už mohol slúžiť pohrebný obrad len tak, že bol autom privezený priamo k hrobu. Jeho momentom bolo odovzdať kláštor do rúk františkánov. Na túto udalosť čakal až do r. 1995, keď sa táto rehoľa znovu zreorganizovala už na samostatnom Slovensku ako nová provincia. Jeho nasledovníkom sa stal páter Amand František Macko, OFM (1926-2015). Krátko potom sa z Filakova odsťahoval do malého bytu na Rúbanisku v Lučenci, kde si slúžieval sväté omše sám. Veľmi rád prijímal návštevy a spomínal na uplynulé roky.

Kňazskú činnosť vo Filakove vykonával až do r. 1996, teda plných 50 rokov na jednom mieste, z toho 25 rokov slúžil úplne sám. Zomrel

14. 3. 1997 v Lučenci, pochovaný bol 18. 3. 1997 biskupom Mons. Eduardom Kojnokom do rodinného hrobu na cintoríne v rodnej Haliči. V mesiaci apríl 2016 si pripomínáme 100. výročie jeho narodenia. Aj touto cestou vyslovujem úprimné poďakovanie Ing. Jánovi Simonovi z Filakova, Jánovi Hikkerovi z Haliče, Dp. Dr. Milanovi Kerdíkovi z Jesenského, Dp. Mgr. Stanislavovi Marekovi Sabatulovi, OFM z Filakova, ako aj Stanislavovi Kršniakovi, archívárovi Biskupského úradu v Rožňave za ich pomoc a ochotu pri príprave tohto článku.

František Mihály

Pelikán – symbol obetavej lásky

Epifanius (†403), biskup zo Salamíny už v piatom storočí spomína pelikána, ktorý až tak vášnivo láska svojím zobákom a pazúrami svoje mláďatá, že ich usmrť. Keď ich vidí bez života, svojím zobákom si prebodne bok a vlastnou krvou ich oživi. Bestiária, stredoveké diela, ktoré pojednávajú o alegorických vlastnostiach zvierat, podobným spôsobom opisujú pelikána. Len Svätý Hieronym (†420) o ňom píše, že si svoje hniezdo kladie na skaly, kde sa had nedokáže priblížiť. Ten sleduje smer vetra a tak vypúšťa svoj jed, aby sa ho mláďatá pelikána nadýchali a zahynuli. Samec hneď vie, čo má robiť, aby vzkriesil svoje usnuté mláďatá. Vyletí nad hniezdo a dovedy sa udiera svojím zobákom po hrudi, kým sa jeho krv neroší na mláďatá, ktoré pomaly ožívajú. Pelikán je u Hieronyma symbolom Krista, jeho mláďatá sú prví ľudia, hniezdo je Rajská záhrada a had zobrazuje diabla. On otrávil a uviedol prvých ľudí do smrti. Svoje rozjímanie cirkevný otec ukončuje takto: „Kristus vedený svojou láskou k nám, povýšený na kríži – potom ako prebodli jeho bok, rosil svoju oživujúcu krv na nás zosnulých, a rosou svojho Ducha Svätého nás vzkriesil.“

A slová žalmu vykladá takto: „Podobne otvárala kopija bok Ježiša Krista, z ktorého vytiela voda a krv. Krv sa vyliala na Adama a Evu, prorokov a všetkých zosnulých. Osvietila celý svet. Pobudnutie v hrobe a zmŕtvychvstanie vzkriesila zosnulých k životu. Preto hovorí prorok: «Som ako pelikán na púšti ...» 102,7 Žalm“ Prirovnanie je veľmi dramatické, lebo pelikán v púšti bez vody je

strateným živočíchom.

V k r e s ť a n s k e j symbolike Pelikán p r e d s t a v u j e Vykupiteľa, Krista, ktorý sám seba obetuje za ľudstvo a nepriamo pripomína Eucharistiu. Ako symbol Eucharistie sa začína spomínať Pelikán od stredoveku, lebo v jeho oživujúcej krvi videli analógiu Vykupiteľovej vyliatej krvi. Svätý Tomáš Akvinský (1225-1274) vo svojej hymne

Adoro Te devote Sviatostného Spasiteľa oslovuje ako Pie pelicane (milostivého Pelikána). Vo výtvarnom umení Giotto di Bondone (1266-1337) znázorňuje po prvýkrát spolu ukrižovaného Krista a pelikána. Dante Alighieri (1265-1321) v Božskej komédii, v Raji (XXV,113) nazýva Krista „naším Pelikánom“.

Pelikán sa obzvlášť často vyjavuje pri zobrazeniach Ukrižovaného nad Vykupiteľom pribitým ku krížu. Na dverách bohostánku a monštranciách pelikán znázorňuje Eucharistiu. Symbol pelikána prevzala aj reformovaná cirkev a spravila z neho najčastejšie používaný ozdobný motív, ktorý sa objavuje u nich najmä na stropných kazetách, nad kazateľnicou alebo na obrusoch, ktorými prikrývajú stôl Pánovej večere.

Lučenec si vzal pelikána krmiaceho svoje mláďatá vlastnou krvou do svojho erb i na pečať mesta. Bolo to v čase, keď sa mu z vlastných síl a krvi podarilo povstať po tom, ako 3. novembra 1622 za čias Ferdinanda II., v období revolúcie Gábora Bethlena, kapitána vojska Juraja Szécsiho, Matej Andrassy z Krásnej Hôrky dobyl mesto, vzal všetky kone a peniaze, vyrubil vojnovú daň 3000 forintov, 130 osôb dal nemilosrdne na námestí zabiť a nechal mesto vypáliť. Pelikán pre Lučenec pripomína Božiu milosť, ktorá ho po úplnom zničení znova vzkriesila k životu.

Peter Fábian

Rímskokatolícky kostol Krista Kráľa na Rúbanisku v Lučenci

Všetko sa to začalo v roku 1996 požiadanim vedenia Mesta Lučenec o miesto vhodné na tento účel. Získanie vhodného stavebného pozemku nebola jednoduchá cesta. Dňa 30. novembra 1999 bol napísaný list pánovi primátorovi MUDr. Jozefovi Murgašovi, kedy po štyroch rokoch hľadania pozemku dôstojného pre kostol sa našlo riešenie a bol ponúknutý priestor na výstavbu medzi Základnou školou internátnou pre sluchovo postihnutých žiakov s chybami reči na Rúbanisku III. a Domovom dôchodcov a sociálnych služieb Ambra.

Na nový kostol bola vyhlásená architektonická súťaž, na ktorej sa zúčastnili traja architekti. Jednou z požiadaviek bolo aj vypracovanie modelu kostola. Najviac hlasov prostredníctvom anketového hlasovania od veriacich vo farskom kostole v Lučenci získal Ing. arch. Juraj Dobrocký.

Každá cesta potrebuje Božie požehnanie, ak chceme aby vyrástlo úrodné ovocie a tak to bolo aj pri výstavbe kostola Krista Kráľa. Tento projekt bol sprevádzaný nielen modlitbami veriacich, ale aj slávením svätých omší na tento úmysel. 6. októbra 2004 bola odslúžená svätá omša vo Svätej zemi na Olivovej hore za Božiu pomoc pri výstavbe

kostola, ktorú slúžil Vdp. Ján Salanci, farár z Podkriváňa. V ten istý deň bolo vydané aj stavebné povolenie. Vzácnym okamihom bol 18. máj 2005, kedy Mons. Eduard Kojnok, rožňavský biskup požehnal stavebný pozemok.

Oficiálnym začiatkom výstavby bol dátum 14. jún 2005. Základy kostola boli skončené 9. júna 2006 za spolupráce spoločnosti Avant, a. s. Lučenec. Po odmietnutí autorského dozoru stavby pána Ing. arch. Juraja Dobrockého prebral zodpovednosť pán Ing. arch. Marián Sitarčík. Pre cirkev najpriateľnejšia ponuka pochádzala od pána Ing. Milana Podhuru so spoločnosťou Construct Lučenec a tak bola zmluva pre pokračovanie vo výstavbe kostola podpísaná dňa 5. júna 2007.

V septembri 2006 sa ukončila murovacía časť na kostole a bol upevnený aj vežový kríž s hmotnosťou cca 200 kg. Začiatkom roka 2007 sa riešila inštalácia a montáž zvonov. Na krytinu kostola bol po odporúčaní vybratý plech zinok-titan – krytina trojnásobne drahšia ako kanadský šindel, ale s dlhšou životnosťou. Na strop prízemnia sa využili keramické panely, ktoré boli vyrobené v závode Breznička. Počas roka 2007 boli jedenkrát mesačne slúžené dakovné a prosebné sväté omše aj vo farskom kostole v Lučenci. Koncom marca 2008 bola ukončená povrchová úprava fasády zo styrykonu. Farebné odtiene navrhol Ing. arch. Marián Sitarčík z Prešova. Dňa 13. novembra 2009 bol inštalovaný obetný stôl, ambóna a krstiteľnica, ktorú navrhol Ing. arch. Marián Sitarčík. Po 14. januári 2010 sa pokračovalo na prácach s omietkami vo vnútri fary.

Termín posviacky kostola bol dohodnutý na 4. septembra 2010. Nový kostol Krista Kráľa na Rúbanisku v Lučenci v tento deň posvätil a do užívania odovzdal Mons. Vladimír Filo, rožňavský diecézny biskup. Stavba bola sprevádzaná ťažkosťami, ale hlavný architekt stavby Pán Ježiš tento čas požehnával a riadil tým najlepším spôsobom.

K záveru patrí myšlienka od Mons. Eduarda Kojnoka: „Zasvätenie kostola Kristovi Kráľovi je vynikajúcou myšlienkou. Krajšieho a pre túto dobu výstižnejšieho patróna nemožno nájsť. Kristus je Kráľ, ktorý prichádza k nám, nie aby sme my slúžili jemu, ale aby ON slúžil nám, nie preto, že by sme boli oslobodení od našich povinností voči Pánu Bohu – voči Kristovi Kráľovi, ale aby sme mali lásku, ktorú k nám má Kristus Kráľ.“

V neposlednom rade chcem vyjadriť vďaka všetkým dobrodincom, ktorí stáli pri vzniku myšlienky postaviť kostol a samozrejme všetkým aktérom stavby, podporovateľom tohto veľkého projektu. Pán Boh vidí každého jedného, ktorý prispel spôsobom, akým mohol a tak nech vás na príhovor našej Nebeskej matky ochraňuje a požehnáva Kristus Kráľ.

Radka Vilhanová

Hoja d'und'a, hoja, poslala nás kráľovná, hoja d'und'a, hoja ...

... aj takto oslavovali v časoch mojej starkej príchod leta. Leto bolo túžobne očakávané a jeho príchod opradený tajomstvom. Starká spomínala, že noc z 30. apríla na 1. mája sa volala Filipo-Jakubská. V túto noc sa na vrchoch schádzali strigy, rozišli sa po chotároch, ničili všetko zelené, pričarovali mráz na vinicu a zlízali rosu. Pastieri praskali bičmi, aby strigy odohnali. Prvomájová rosa mala magické a liečivé účinky na lišaje a oči. Májový dážď bol predzvesťou bohatej úrody. Starká si pred dažďom hlavu neskrývala, len tri razy odriekala: „Dážď, dážď, májový dážď, budú mi od teba vlasy pekne rásť ...“ Najvhodnejší čas na siatie ľanu a konope bola Žofia. „Žofia víno vypíja a dobré ľany dáva.“ Ľan a konope boli veľmi dôležité a preto do ich osiva miešali vianočné omrvinky a škrupinky z veľkonočných vajčiek. V tento deň varila starká dlhé rezance, aby narástol vysoký ľan. Urban bol pápežom a zakladal vinohrady. Je patrónom vinohradníkov.

Všetko živé, čo prišlo na svet v máji, malo sa zdarne vyvíjať. Deti narodené v máji budú šťastné, ale starká tvrdila, že skoro ošedivejú, lebo v máji sú stromy obsypané bielymi kvetmi. Mládenec v máji stavali pre dievčatá máje, obyčajne pre tú, o ktorú mali vážny záujem. Ak sa máj dievčatu páčil, poslala mládenčovi pierko z rozmarínu a mládenca rodičia pohostili. Mládež tancovala a spievala. Dievča, ktoré máj nedostalo spievalo: „Nemám ja frajera, ale seba nájdem, len jednu nedefu kolo krčmy zájdem“. Svadby v máji radšej nerobili, lebo „svadba v máji je na máry“.

Na sv. Jána Krstiteľa sa slávil letný slnovrat. V predvečer sviatku zakladali mladí na stráňach vatry a preskakovali ich „... ej, Jáne, Jáne, kde ťa páliť máme ...“ Kto preskočil vatru, dožil sa budúceho roka. Starká sa vraj preto vydala za starkého, lebo preskočili vatru držiac sa za ruky. Bol to aj sviatok pastierov. Rastliny, ktoré v túto noc kvitnú, majú čarodijnú moc a v túto chvíľu hovoria ľudskou rečou, akú chorobu liečia. Papradie – čertovo rebro kvitne jedine v túto noc a kde kvitne, je zakopaný poklad. V noci pred Jánom tancujú nahé strigy na krížnych cestách, pred svitaním zbierajú do plachtíček rosu a odoberajú krávam

mlieko: „beriem úžitok, ale nie všetok ...“ Májovou ražnou rosou si starká umývala tvár a odriekala: „... tvár moja, tvár moja, kvitni mi ružičku, budem ťa umývať tou ražnou rosičkou ...“. Kto starkú poznal, musel veriť tomuto zariekaniu.

Na Jána sa nesadilo, neokopávalo a nehýbala sa zem. Nepožičiavali si oheň a keby nejaká žena prala, privolala by búrku. Ak si dievča dá pod vankúš bylínky z deviatich kvetov z deviatich medzí, prísni sa jej ten, za koho sa vydá. Do Jána boli zakázané jesť čerešne a po Jánovi vtáci prestanú spievať, lebo „Ján odoberá vtákom pišťalky“. Kto chcel predať dobytok, mal tak urobiť na Jakuba, aby mal veľa kupcov. „Sv. Anna, chladná zrána“ končí sa teplé leto. Posledná časť leta je časom žatvy a dožiniek, začína sa babie leto a pomaly prechádza do jesene.

Judita Čemanová

Zo života Domova sociálnych služieb Libertas v Lučenci

„Každému patrí úcta, kto iným pomáha niesť ťažké bremeno osudu ...“ (Charles Dickens)

Hovorí sa, že každý človek chce dlho žiť. Je to prirodzené a pochopiteľné. No večne mladý nik nezostane a dlhovekosť je preto zákonite spojená so starobou. Na druhej strane nie všetci ľudia sa staroby dožijú, mnohí odchádzajú v mladšom veku. V tomto článku sa chcem venovať ľuďom, ktorí sa seniorského veku dožili a prežívajú svoju jeseň života v Domove sociálnych služieb (DSS) Libertas v Lučenci. Sprievodkyňou po tomto zariadení mi bola jeho pani riaditeľka PhDr. Ľubica Polláková.

Pani riaditeľka, mohli by ste úvodom rozhovoru predstaviť vaše zariadenie pre seniorov?

Z historického hľadiska bol bývalý Domov dôchodcov na Tuhárskom námestí daný do užívania v r. 1958. Brány domova na Haličskom zámku sa otvorili v r. 1965, penzión Ambra vznikol v r. 1990 a v máji 2011 sa tieto tri zariadenia zlúčili do jedného DSS LIBERTAS, ktoré je v súčasnosti najväčším zariadením v banskobystrickom samosprávnom kraji. Schválená kapacita je 360 klientov a poskytuje sociálne služby v súlade so zákonom 448/2008 Z. z. o sociálnych službách dospelým zdravotne postihnutým občanom – mužom s duševnými poruchami, poruchami správania celoročnou pobytovou formou, služby pre seniorov a zdravotne postihnutých občanov s telesnými, zmyslovými a duševnými poruchami, 8 klientov využíva zariadenie podporovaného bývania. Areál je vhodne situovaný na okraji mesta, mimo dopravného ruchu, ale nie príliš vzdialený od centra mesta, obchodnej siete, rôznych kultúrnych, duchovných a spoločenských ustanovizní, nemocnice, mestskej hromadnej dopravy. Rozprestiera sa spolu na rozlohe cca 20 600 m², skladá sa z 5 budov. Zariadenie je pre verejnosť otvorené celý deň mimo nočného pokoja od 22:00 hod. do 06:00 hod. Sociálne poradenstvo poskytujeme v pracovných dňoch od 08:00 hod. do 15:00 hod. Zriaďovateľom DSS Libertas je Banskobystrický samosprávny kraj (BBSK).

Aká je vaša životná filozofia a aké služby poskytujete?

Našou filozofiou je poskytovať prijímateľom kvalitné sociálne služby v súlade so štandardmi sociálnych služieb, zavádzať inovatívne metódy, pracovnú činnosť, pripraviť ich na zmenu postoja k životu a začlenenia

do spoločnosti, aby aj pre svoj nepriaznivý zdravotný stav žili kvalitný a plnohodnotný život. Naše zariadenie v členení na: Domov sociálnych služieb – DSS, Zariadenie pre seniorov – ZPS, Zariadenie podporovaného bývania – ZPB okrem zmluvných poskytuje aj nasledovné služby: pranie a žehlenie prádla, kadernícke a holičské služby, pedikúra, manikúra, masážne služby, nákupy pre klientov, úschova cenných vecí a pod. Pre našich prijímateľov poskytujeme aj ošetrovateľskú starostlivosť, dvakrát týždenne dochádza do zariadenia lekár, ktorý vykonáva návštevy u klientov – svojich zmluvných pacientov. Ošetrovne máme zriadené na všetkých 3 strediskách, kde pracujú zdravotné sestry. Akútne prípady sú riešené cez rýchlu záchrannú pomoc alebo pohotovostnú službu v lučenskej nemocnici.

V akej výške si klienti musia za pobyt priplácať?

Pri príchode do DSS je s prijímateľom uzatvorená zmluva o poskytovaní sociálnych služieb. Prílohou je kalkulačný list, v ktorom je vypočítaná suma úhrady podľa počtu dní v mesiaci. Pri splnení zákonných podmienok rodinní príslušníci tiež doplácajú za pobyt na základe uzatvorenej zmluvy. Ekonomicky oprávnené náklady (EON – pri plnej platbe ako „samoplatka“) za rok 2015 sú vypočítané podľa druhu poskytovanej sociálnej služby a v priemere to činí okolo 600 € za mesiac.

Ako sa vám darí získavať sponzorov pre vašu činnosť a na aké ciele tieto financie využívate?

Mimorozpočtové financovanie pre našich klientov je pomerne ťažké. Za minulý rok 2015 sa nám podarilo získať finančné dary v objeme 4.711 € a nefinančné dary vo výške 16.000 €.

S ktorými organizáciami pravidelne spolupracujete?

DSS Libertas spolupracuje v rámci BBSK so zariadeniami v Pohorelskej Maši, Brezne, Ožďanoch – Babin most, ale aj s Mestom Lučenec, Krízovým centrom v Lučenci, SŠ, ZŠ, MŠ, ZUŠ a ďalšími organizáciami – Klub dôchodcov, Matica slovenská, Novohradská knižnica, Akadémia vzdelávania – Novohrad, Slovenský červený kríž a mnohé ďalšie.

Vedeli by ste nám priblížiť, do akých aktivít sa vaši obyvatelia zapájajú?

V rámci každodenných aktivít sa naši prijímatelia zapájajú do týchto činností – tvorivá dielňa, športový krúžok, tréningy pamäte, spevácky krúžok, cvičenia, premietanie filmov, návšteva knižnice, literárne odpoľudnia, využívajú terapie ako ergoterapia, muzikoterapia, animoterapia, fototerapia, bazálna stimulácia, máme naplánované výlety do prírody, zber liečivých rastlín a hřibov, bowling, kúpanie v Rapovciach, Dolnej Strehovej, Podhájskej a pod.

Poskytujete v rámci vášho domova aj duchovné služby?

V rámci nášho zariadenia máme tri kaplnky – modlitebne. Dve vnútorné a jednu vonkajšiu Kaplnku Panny Márie Lurdskej pre duchovné vyžitie našich prijímateľov rímskokatolíckeho i evanjelického vierovyznania. Sväté omše sa konajú raz týždenne, spoločné spovede pred Vianocami a Veľkou nocou. V prípade potreby vieme kňazov na spovede zabezpečiť aj častejšie.

Ďakujem za rozhovor.

František Mihály

Mama

„Neuspokoj sa s tým, že si chudobná ako chudobní,

ale staň sa ešte chudobnejšou než oni. Ako?

Nuž tak, že služobník boží je menší ako pán.

Staň sa služobníčkou chudobných, choď a vlastnoručne im posluhuj, keď ležia nemocní.

Var im na svoje útraty, per im šaty vlastnoručne a povies im ich na slnko.

Takáto služba je slávnejšia ako kraľovanie“.

Sv. František Salézsky

Precítam sa z hlbokého spánku po únavnom dni. Ešte je tma – asi je ešte noc. Zobudilo ma slabé zavolanie z vedľajšej izby. Mamka! Vyskočím z postele. Hlava sa mi zatočila a pred očami sa mi zatmelo. Opieram sa o stenu, aby som neodpadla. Nízky tlak – mozog je vraj nad ráno najmenej prekrvený. Prebralo ma opäť slabé volanie. „Už idem mami“. Utekám do vedľajšej izby, do ktorej sú dvere zo spálne stále otvorené. Aby sme ju počuli. Našu mamu!

Leží bezvládne na posteli už druhý rok. Ochorela krátko potom, čo umrel otec. Akoby ju volal za sebou a ona sa nevie rozhodnúť, či ísť za ním alebo zostať s nami. Asi sa rozhodla pre nás. Mala nás sedem. Piati ešte žijeme a striedame sa pri jej opatrovaní. Napriek všetkému sme pre ňu a vždy sme aj boli celým zmyslom jej života. Koľko nocí obetovala

pre nás. A dni – určite všetky. Pribehnem k posteli. Aká je statočná! Ešte sa snaží mať všetko pod kontrolou, aj keď jej telo je už nevládne. Má ochrnuté nohy a pravú ruku. Robím, čo je potrebné – kvôli čomu ma zobudila.

Husté strieborné vlasy pokrývajú vankúš a vďačné veľké oči mi venujú trochu meravý pohľad. Usmieva sa na mňa. Naprávam jej prikryvku a vankúš. Zrazu zdravou rukou chytí moje ruky a začne mi ich bozkávať. Strhla som sa. „Zbláznila si sa mami? To nesmieš! **To ja tebe musím bozkávať ruky!**“ Ruky, ktoré nás hladili, varili nám, prali, žehlili. Piekli výborné koláče, šili na nás šaty, háčkovali a trpezlivo posúvali zrnká ruženca. Zalial ma prúd slz a klesla som do jej bezvládneho náručia. Rukou si ma pritlačila k sebe a plakali sme obidve.

Keď som precitla, kľáčala som pri jej posteli. Ona nespala, ešte vždy mi držala ruky. Vstala som, aby som ju pripravila na rannú toaletu. Otvorila som okno. Za chvíľu je izba presýtená čerstvým vzduchom a naša mama vonia čistotou ako bábätko. Je nedeľné ráno, zapínam rádio, aby sme sa mohli zúčastniť na nedeľnej omši.

„Nik si nemôže zobrať so sebou na druhú stranu ani peniaze, ani moc, ani márnosť, ani pýchu. Nič!

Môžeme si tam vziať jedine lásku, ktorú nám dáva Boh Otec ...

A môžeme tam priniesť to, čo sme urobili pre druhých.“

Pápež František

Judita Čemanová

Mons. František Škoda:

Vzácné životné jubileum

V júli roku 2016 oslávi svoje vzácné životné jubileum – 90. narodeniny rímskokatolícky kňaz, vysokoškolský učiteľ, pápežský prelát a náš rodák Mons. František Škoda. V januári t. r. som ho osobne navštívil v Dome Božieho milosrdenstva v Banskej Bystrici, kde t. č. žije, s cieľom uskutočniť s ním rozhovor pre náš farský časopis Pelikán.

Žiaľ, zdravotný stav Mons. Škodu takýto rozhovor realizovať neumožnil. Preto som sa rozhodol pripomenúť jeho život a dielo našim čitateľom jednak na základe informácií z Banskobystrického biskupského úradu, ako aj prostredníctvom mojich predchádzajúcich publikačných aktivít.

Mons. Doc. ThDr. PhDr. František Škoda, pápežský prelát sa narodil 18. 7. 1926 v Lučenci. V r. 1936-45 študoval na gymnáziu v Lučenci, maturoval v triede prof. Jozefa Pašku. V r. 1945-50 študoval teológiu na Lateránskej univerzite v Ríme, kňazskú vysviacku prijal 23. 12. 1950 v Bazilike sv. Jána v Lateráne v Ríme. V ďalších rokoch pôsobil ako kaplán vo farnosti Lamon (Feltre / Belluno), neskôr v Arine. V r. 1956 získal doktorát z teológie a začal pôsobiť ako vicerektor chlapčenského kolégia vo Feltre. Od r. 1957 bol profesorom filozofie v Pápežskom regionálnom seminári vo Fano (Pesaro). Vo svojich štúdiách stále pokračoval a v r. 1963 získal doktorát z filozofie v Ríme.

V r. 1966-87 pracoval v Sekretariáte pre neveriacich vo Vatikáne. V r. 1987-90 bol vicerektorom v Pápežskom kolégiu Nepomucenum v Ríme.

Po nežnej revolúcii a nástupe nového diecézneho biskupa Mons. Rudolfa Baláza sa František Škoda v r. 1990 vrátil na Slovensko do Banskobystrickej diecézy, kde sa stal riaditeľom Biskupského úradu. V r. 1991-2003 pôsobil ako vysokoškolský učiteľ v Kňazskom seminári sv. Františka Xaverského v Badíne, kde prednášal základy filozofie a sociálnu nauku Cirkvi. Súbežne v r. 1994-98 pôsobil ako vysokoškolský učiteľ na Trnavskej univerzite v Trnave. V r. 1996 sa stal docentom. V tomto období vykonával Mons. Škoda aj pastoračnú službu v banskobystrickej Katedrále sv. Františka Xaverského. V r. 2000 získal čestný titul pápežský prelát. Od r. 2003 žije na dôchodku v Banskej Bystrici.

Jeho otec Július Škoda pochádzal z Radvane a mamačka Pavla, rod. Zlatníčka z Banskej Bystrice. František Škoda začal študovať v Lučenci na slovenskom gymnáziu, no po Viedenskej arbitráži Lučenec pripadol Maďarsku a tak musel prestúpiť do maďarskej triedy. Na túto školu spomínal rád, dostal tam dobré základy latinčiny, nemčiny, francúzštiny a gréčtiny. Na konci vojny sa celá rodina presťahovala do Banskej Bystrice, kde František Škoda nastúpil do Kňazského seminára. Zostal tam len dva mesiace, pretože už v novembri 1945 ho banskobystrický diecézny biskup Mons. Andrej Škrábik poslal na štúdiá do Ríma. V Ríme navštevoval Lateránsku univerzitu, na ktorej sa prednášalo po latinsky.

Po vysokoškolských štúdiách pôsobil ako kaplán v severnom Taliansku, neskôr ako vicerektor v chlapčenskom inštitúte v meste Fano v strednom Taliansku. Počas rokov jeho fungovania z tohto seminára vyšlo asi 300 kňazov, traja z nich sa stali biskupmi. Od r. 1996 pracoval vyše 20 rokov v Sekretariáte pre dialóg s neveriacimi v Ríme, kde pripravoval recenzie kníh, písal knihy a články s tematikou kritiky komunizmu v súvislosti s hľadaním možností dialógu s neveriacimi, medzi ktorých patrili aj komunisti.

Mons. Františkovi Škodovi želáme dobré zdravie a duševnú pohodu, aby mohol ešte dlho žiť medzi nami na slávu Božiu a v prospech ľudí dobrej vôle.

František Mihály

AKTÍVNA ÚČASŤ NA LITURGIÍ SPEVOM

Niektorí z vás si ešte pamätajú, ako vyzerali sväte omše do roku 1965 – kňaz odriekal modlitby a eucharistickú modlitbu v latinčine, z toho väčšiu časť „sám pre seba“ a ľud takmer celý priebeh „komentoval“ opisnými nábožnými ľudovými spevmi z kancionálov v národných jazykoch. Až na pár výnimiek, okrem kázne a spevov, ľud nerozumel ničomu.

Úsilím druhého vatikánskeho koncilu bolo náležite zreformovať liturgiu, pretože ona je „vrcholom, ku ktorému smeruje činnosť Cirkvi a zároveň prameňom, z ktorého prúdi všetka jej sila“ (SC 10), aby aj v živote konkrétneho veriacieho mohla naozaj byť vrcholom a prameňom života. Preto, „aby sa dosiahla táto plná účinnosť, musia veriaci pristupovať k posvätnéj liturgii so správne disponovaným duchom, zosúladiť svoju myseľ s tým, čo hovoria a spolupracovať s Božou milosťou, aby ju neprijímali nadarmo“. (SC 11) Preto sa cirkev veľmi stará o to, aby veriaci neboli prítomní na sv. omši ako cudzí a nemí pozorovatelia, ale aby sa zvolaniami, odpoveďami, spevom, gestami a úkonmi aktívne zapájali do sláveného tajomstva – aby boli aktívne účastní. (porov. SC 30;48) Liturgia používa na vyjadrenie sláveného tajomstva pestrý register komunikácie: symboly, gestá, hudbu, spev, farby, architektúru a podobne – teda zmyslami vnímateľné prvky, ktorými človek vyjadruje a zachytáva veci duchovné.

Spev a hudba sú v liturgii a v živote človeka vôbec, veľmi silné nástroje komunikácie – vyjadrenia sa. Kde slová nestačia, nastupuje spev. „Liturgický úkon nadobúda dôstojnejší ráz, keď sa bohoslužby konajú slávnostne so spevom za aktívnej účasti veriacich.“ (SC 113) No nie je spev, ako spev! Vznesenosti liturgie

musí zodpovedať aj vznesenosť spevu! Preto vlastným liturgickým spevom Cirkvi je Gregoriánsky chorál pre čistotu a vznesenosť slohu. Ostatné hudobné prejavy: ľudový spev z kancionálov, polyfónia a ďalšie sú až druhoradé a musia spĺňať náležité kritériá, samozrejme aj v ich interpretácii! V podmienkach bežných farností sa chorál prakticky nedá použiť, preto si vystačíme väčšinou s ľudovým spevom z kancionálov alebo spevmi z liturgických spevníkov, ale ako sme vyššie spomínali aj tieto musia mať náležitú úroveň a to najmä v interpretácii.

Náležitému spoločnému spevu pri liturgii výrazne napomáha hudobný nástroj – píšťalový organ, ktorý je najvhodnejší na podporenie spevu. Organista má preto v liturgii veľmi dôležitú úlohu: zvukom organa psychicky podnecuje k spevu, a tak uľahčuje účasť na speve; organovým zvukom spája hlasy jednotlivcov do jednoliateho celku; hudobne (harmonicky, kontrapunkticky) dopĺňa spev; alebo čisto inštrumentálnou hudbou prispieva k vznesenosti liturgie. Preto je nevyhnutné, aby organista nielen poriadne ovládal hru na svojom nástroji, ale aby mal aj náležité poznanie ducha liturgie, aby ju poznával štúdiom, alebo školením. (porov. MS 19;20;65;67; SC 115) Ak niet organistu, spev usmerňuje svojim spevom kantor.

Žiaľ, mnoho neškolených organistov v mnohých farnostiach narobilo viac škody ako osohu. Zaviedli sa zvyky, ktoré je len veľmi ťažko vykoreniť. Napríklad: ľudia si zvykli spievať pár piesní dookola, nechotne sa učia nové; organista namiesto poriadnej hry spieva do mikrofónu a tak zaniká spoločný spev a vyniká spev jednotlivca; ľudia sa nevedia chytiť; spevy sa naučili spievať rytmicky a melodicky zdeformované a podobne.

Naša farnosť v auguste 2015 prijala organistu z prestížneho Cirkevného konzervatória v Opave. Veríme, že aj jeho pričinením sa nám podarí zveľadiť aktívnu účasť spevom v duchu zásad druhého vatikánskeho koncilu. Ako hovorí sv. Augustín: „Kto **dobře** spieva, dvakrát sa modlí“.

Stanislav Andrek

Adventi lelkinap

„Ne félj, mert én veled vagyok.” (Iz 41,10)

Előző élményeink után, vágyakozva újabb lelkinapra gyülekeztünk 2015. december 12. -én a losonci plébánián. Az Irgalmasság rendkívüli szentévének küszöbén, a kis Jézus születésére készülődő várakozásban, egy adventi lelkinap szívét-lelket gyönyörködtető forrás.

Kinga nővér odaadóan biztosítja nekünk ezeket a lelki felüdüléseket. Minden alkalommal arra törekszik, hogy bevezessen minket az elmélkedés világába. Így volt ez az adventi lelkinapon is. A meditációk témáit Izajás könyvéből választotta. Kellemes, zamatos hangján hallgattuk Isten szavát. Közben lágy, halk, megnyugtató zene szólt. A Kezdet mindjárt

Miért járunk templomba? 2.

Szeretném továbbfolytatni elmélkedésünket arról, miért járunk templomba? Mint tudjuk, a szentmise Jézus áldozata, amelyben szüntelenül megújul és folytatódik a kálvárián elszenvedett áldozat, amellyel kiengesztelte Istent az emberrel és megnyitotta mindnyájunknak az örök élet kapuját. Azért megyünk szentmisére, hogy megháláljuk Jézusnak ezt a nagy áldozatát, amiért megadta nekünk ezt a reményt és elvette, bűneinket, amelyekből a szentgyónásban újra és újra valóságosan megszabadít.

Most szemléljük azt, mi történik velünk amíg a szentmisén vagyunk és magunkhoz vesszük az Eukarisztiát. A felajánláskor, amikor a pap az áldozati adományokat készíti elő, lélekben nekünk is oda kell helyezni magunkat a paténára örömeinkkel, bánatunkkal, gondjainkkal, kéréseinkkel, családunkkal együtt. Ezt azért tesszük, hogy Jézus a mi életáldozatunkat is egyesítse saját áldozatával és bemutassa az Atyának. Ezáltal minden kisebb-nagyobb elszenvedett áldozatunk értelmet kap, mert Jézus a magáévá teszi és mi is hozzáadhatjuk áldozatainkat Jézuséhoz, melyet bemutat a világ életéért. Ezért a Szentmise a legnagyobb erejű és a leghathatósabb ima. Ez Jézus imája, amelyhez csatlakozik az Egyház minden aktív tagja és együtt könyörög Jézussal az Atyához az egész emberiségért és a tisztítóüzben szenvedő összes lélekért.

Az átváltoztatás szavai miránk is vonatkoznak. Mivel a paténára helyeztük magunkat, az ami ott elhangzik, velünk is megtörténik. „Kezébe vette a kenyeret” – mivel felajánlottam magam Jézusnak, Jézus kezébe vett engem, az én életemet. „Hálát adott” – Jézus értem ad hálát az Atyának, azért aki vagyok, mindazért, ami az életemet alkotja. „Megtörte” – ezután történik a megtöretés. Mindannyian ismerjük ezt a megtöretést. Az élet mindenkit valamilyen formában megtör. Ez egy szükséges momentuma az életünknek, mert csak a megtöretetés által válhatunk emberibb emberré, salaktól megtisztított, kipróbált önzetlen emberré. Isten ugyanis a megtöretés által az emberi kevélységtől akar megszabadítani és alázatosságra nevelni. „Tanítványainak

mesterien indult – Izrael vigasztalásával (Iz 41, 8-16), ahol Isten szól kiválasztottjához, Izraelhez és Jákobhoz. Mi Isten szavát magunkra vonatkoztattuk, a saját nevünk behelyettesítésével. Rendkívül bizalomgerjesztő volt átérezni, hogy Isten választottjai vagyunk.

- Felismerjük-e mire vagyunk kiválasztva?

A további szövegben rátaláltunk mottónkra is: „Ne félj, mert én veled vagyok.” Kinga nővér szájából gyakran hallhatunk első hallásra meghökkentő mondatokat: „Az ég és a föld Ura lehajol hozzánk. Engedjük meg, hogy az arcát az arcunkhoz érintse.”

- Ugye milyen édes érzés?

„Lágyan, gyöngéden hív magához. Érezzük, hogy megfogja a kezünket, ahogy áramlik belénk az erő és teljesen eltölt.” Fokozatosan elszakadunk ettől a világtól és megérezzük Jézus közelségét. Igyekezzünk megérteni, mit üzen nekünk a mi Istenünk, mire hív minket, mi többet tehetnék érte és embertársainkért. Próbáljuk kifejezni, mi érzünk mi és elbeszélgetünk vele.

Kinga nővér mindenre gondoló lelkivezető arra is biztat, hogy dicsekedjünk Jézussal. Szabad elhíresztelni Jézus nagy tetteit, jóságát, csodáit, amelyeket életünk foyamán velünk tett.

- Észre vesszük egyáltalán mennyi apró csoda van életünkben?

A szentgyónás is csoda. Megérettük, hogy az Úr Jézus minket is hív a megtérésre. Péter atyánk már várt a gyóntatószékben. Adventi lelkinapunk csúcspontja a Szentéjegimádás és a Szentmise volt. Ha nagy csodára vágyakozunk, tekintsünk az Oltáriszentségre. Tőle nagyobb csoda nincs. A szentmise pedig a legszebb ima, az örökkévalóságba vezető kincsünk. Az olvasmányban, amely Szofonias könyvéből volt, többen felfigyeltünk a lelkinap folyamán gyakran hallott szavakra: „...nem kell többé félned semmi bajtól (Szof 3, 15) és „Ne félj! ... Az Úr a te Istened közötted van, erős és megszabadít.” (Szof 3, 16-17)

Hasonló élményekben részesülhetünk és választ kaphatunk kérdéseinkre a csütörtöki meditációk alkalmával is. Halljuk meg a minket minden elképzelésünket felülmúlóan szerető Isten hívó szavát.

Molnár Zita

adta” – miután az ember alázatosságot tanult, már képes másokért adni, másoknak ajándékozni magát, másokért élni, másokkal osztozni az életén. Jézus az embertársainknak ad engem ajándékol. „Vegyétek, ...ez az én testem...” Itt történik valami hallatlan dolog. Jézus kimondja rólam, hogy én az ő teste vagyok – Jézus misztikus teste, akivel Istennek az egész emberiségre vonatkozó terve van.

Amikor Jézust magunkhoz vesszük a szentáldozásban egy igazi misztikus valóságban részesülünk, bár ezt érzelmeinkkel csak nagyon ritkán tudjuk megérezni, vagy megsejteni. Jézus önmagával egyesít engem és itt valósul meg az átváltoztatásom a megtöretetés után. Ebben a pillanatban igaz az, hogy Jézus misztikus teste vagyok, pontosabban, testének egy tagja. Most én is elmondhatom szent Pál apostollal: „Élek én, de már nem én, hanem Krisztus él bennem (Gal 2,20).” Ekkor már nem egészen az vagyok aki voltam, ezért ezt a magatartásom is meg kell látni. A templomon kívüli életemen keresztül látszik majd meg, mennyire voltam nyitott erre a Jézussal való egyesülésre és mennyire hagytam magam átváltoztatni. Ne maradjak csak templomba járó ember, hanem alakuljak át Krisztust hordozó emberré, tanúskodjam arról, hogy az életem középpontja és mozgatóereje Jézus Krisztus. Ő, aki megtört, magával egyesített és átváltoztatott, most küld, hogy szétosszam őt az embertársaimnak és megosszam velük az életemet, odaajándékozzam magam másoknak. Többé már nem maradhatok kevély és bezárt, alázatossá és nyitottá, másokért élővé kell válnom. Ez nem történik meg egyszerre. Ezentúl is rendszeresen el kell mennem Jézushoz a templomba, hogy idővel teljesen hasonlóvá váljak hozzá.

Miért is járok tehát templomba?

Varga Kinga, CJ nővér

Adventný koncert duchovnej hudby z Brna

V tretiu adventnú nedeľu 13. decembra 2015 sme pri príležitosti otvorenia Roka milosrdenstva mali v našej farnosti možnosť vypočuť si koncert duchovnej hudby. Na tomto koncerte sa predstavili dvaja speváci z Janáčkovej opery Národného divadla v Brne – **Jan Honek** (barytón) a **Filip Hlavinka** (tenor). Interpretovali známe aj menej známe diela duchovnej hudby s adventnou tematikou, autorov od raného baroka až po vrcholný romantizmus, ako napr. Alessandro Stradella, Johann Sebastian Bach, Franz Schubert, Antonín Dvořák a i. Nad koncertom okrem farnosti prevzal záštitu aj viceprimátor Mesta Lučenec pán Pavol Baculík. Aj napriek množstvu aktivít v tento deň sa kostol úplne zaplnil. Po koncerte sa zúčastnení mohli zahriať teplým punčom, ktorý obetavo pripravili tetušky z Ružencového bratstva, za čo im srdečne ďakujem!

Teším sa na ďalšie stretnutie s hudbou na Veľkonočnom koncerte, ktorý sa uskutoční v Nedeľu Božieho milosrdenstva – 3. apríla 2016. Tu sa predstaví teleso pod názvom **Veliss Bass Quartet** a uvedie známe skladby nielen z oblasti duchovnej hudby v úprave pre 4 kontrabasy.

Jozef Vaško

Jan Honek

Filip Hlavinka

Pasovanie prvákov

Na CZŠ sv. Jána Bosca sa aj tento rok 29. januára 2016 konalo pasovanie prvákov. Rodičia detí boli svedkami výnimočnej udalosti. Prváci ukázali, ako sa vedú popasovať s jednotlivými

úlohami na rôznych stanovištiach, ktoré im nachystala triedna učiteľka Mgr. Martina Kočíšová. S pomocou ich starších spolužiakov z 8. A. triedy pod vedením Mgr. Tibora Indra to zvládli na výbornú. Pekným slovom sa prváčikom prihovarila riaditeľka školy Mgr. Gabriela Oravcová a duchovný školy Mgr. Marián Krupčiak, ktorý ich zároveň pasoval za riadnych žiakov našej školy. Po zložení slávnostného sľubu si naši prváci na pamiatku odniesli Pamätný list a svoj prvácky sľub potvrdili odtlačkom prsta. Deti domov odchádzali s hrdosťou a s peknými spomienkami na vydarené dopoludnie.

Adriana Zimanová

Adventný žiacky koncert

Tesne pred Vianocami v pondelok 21. decembra 2015 sa v Novohradskom múzeu a galérii v Lučenci konal Adventný žiacky koncert Cirkevnej základnej umeleckej školy. Predstavili sa na ňom žiaci všetkých oddelení hudobného odboru školy, práce

výtvarného odboru boli prezentované elektronicky. Rodičov a prítomné publikum najviac zaujali kapela populárnej hudby pri CZUŠ, trio CZUŠ, ale aj šikovní sólisti na jednotlivé hudobné nástroje. Sviatočný príhovor predniesol pán farár Mgr. Peter Fábian, podujatím sprevádzala pani učiteľka Mária Šufliarska. Podujatie malo slávnostný ráz, hladký priebeh i úspešné vyvrcholenie.

František Mihály

Modlitba Akatist

V nedeľu 7. februára 2016 sme sa v našom farskom kostole Navštívenia Panny Márie v Lučenci modlili jednu z najkrajších spievaných modlitieb Východných rítov Katolíckej Cirkvi – Akatist k presvätej Bohorodičke. Modlitbe predsedal pán kaplán Stanislav

Andrej, nádherným spevom ju sprevádzali členovia chrámového zboru z Poltára pod vedením zbormajsterky Márie Sihelskej. Poltársky zbor nás obohatil svojím repertoárom latinských spevov aj na nasledujúcej latinskej sv. omši v spolupráci s našim organistom Jozefom Vaškom. Potešila nás hojná účasť veriacich i niekoľkých kňazov z okolia.

Stanislav Andrej

FARSKÝ HLÁSNIK

Pripravované akcie v našich farnostiach

3. 4. 2016 Prvé sväté prijímanie v kostole Navštívenia Panny Márie:
08,45 hod. – v rámci maďarskej sv. omše,
10,00 hod. – v rámci slovenskej sv. omše.
3. 4. 2016 19,00 hod. – Veľkonočný koncert v kostole Navštívenia Panny Márie. Informácie podá pán Jozef Vaško.
4. 4. – 31. 8. 2016 Maľovanie vnútorných priestorov kostola Navštívenia Panny Márie v Lučenci, bohoslužby sa budú konať len v nedeľu. Sobáš sa budú realizovať len v kostole Krista Kráľa na Rúbanisku.
- 13.-14. 4. 2016 Prijímacie pohovory do CZUŠ od 14,30 do 17,00 hod. v budove školy na Masarykovej 9 v Lučenci.
27. 4. 2016 16,00 hod. – Jarný koncert CZUŠ v Pamätnom dome Júliusa Szabóa v Lučenci.
- 4.-10. 5. 2016 Zahraničný autobusový výlet do Toskánska (Taliansko) – Florencia, Lucca, Pisa, Siena, San Gimignano, Volterra, Vinci, ostrov Elba. Informácie podá pán PhDr. František Mihály.
27. 5. 2016 16,00 hod. – Absolventský koncert a výstava absolventských prác žiakov CZUŠ v Novohradskom múzeu a galérii v Lučenci.
18. 6. 2016 19,00 hod. – Návšteva muzikálového predstavenia MAMMA MIA! v Madáchovom divadle v Budapešti. Súčasťou programu dňa je aj 1-hodinová plavba loďou po Dunaji od 14,00 hod. Odchod autobusu spreď Farského úradu Lučenec – Mesto o 10,00 hod. Informácie podá pán PhDr. František Mihály.
22. 6. 2016 15,30 hod. – Záverečný žiacky koncert CZUŠ.
- 25.-31. 7. 2016 Svetové dni mládeže v Krakove (Poľsko). Informácie podá dôstojný pán Ing. Mgr. Stanislav Andrek

Peter Fábian, František Mihály

Program bohoslužieb počas Veľkonočných sviatkov v kostoloch mesta Lučenec

Kostol Navštívenia Panny Márie (v meste)

Návšteva chorých: pred Veľkou nocou bude 18. marca (v piatok) 2016 od 9.00. Nahlásiť ich mená a adresu môžete v sakristii do nedele 13. marca 2016.

Veľkonočné spovedanie:

17. marca (štvrtok)	6.30-8.00	16.00-19.00
18. marca (piatok)	6.30-8.00	16.00-19.00
19. marca (sobota)	6.30-8.00	
20. marca (nedeľu)		15.00-19.00
21. marca (pondelok)	6.30-8.00	16.00-19.00
22. marca (utorok)	6.30-8.00	16.00-19.00

Zelený štvrtok Ráno sv. omša nebude

Sv. omša na pamiatku Pánovej večere: 17.00 v maďarskom jazyku, 18.30 v slovenskom jazyku

Veľký piatok

(deň prísneho pôstu a zdržiavania sa mäsitých pokrmov)

Krížová cesta:	20.00
Obrad Pánovho utrpenia:	15.00 po maďarsky, 17.00 po slovensky

Biela sobota

Poklona pri Božom hrobe: 8.30 – 16.00

Veľkonočná vigília Pánovho zmŕtvychvstania: o 17.00 v maďarskom jazyku, o 20.00 v slovenskom jazyku. Prosíme Vás, aby ste si priniesli sviece na obnovenie krstných sľubov.

Veľkonočný pondelok

Sv. omše do obeda budú ako v nedeľu, večerná latinská sv. omša nebude.

Peter Fábian

Kostol Krista Kráľa na Rúbanisku

Veľkonočné spovedanie:

17.3.2016 štvrtok	15.00-17.00 hod.
18.3.2016 piatok	15.00-17.00 hod.
19.3.2016 sobota	15.00-17.00 hod.
21.3.2016 pondelok	15.00-17.00 hod.
22.3.2016 utorok	15.00-17.00 hod.
23.3.2016 streda	15.00-17.00 hod.

Zelený štvrtok sv. omša pamiatka Pánovej večere 17.30 hod.

Veľký piatok obrady Pánovho utrpenia 15.00 hod.

Biela sobota poklona pri Božom hrobe od 9.00-17.00 hod.

Veľkonočná vigília 18.30 hod.

Veľkonočná nedeľa 9.30 hod. po slovensky

11.15 hod. po maďarsky

Veľkonočný pondelok ako v nedeľu

Jaromír Lupták

Putovanie relikvií sv. Terézie z Lisieux po Slovensku

... tá, ktorá slúbila, že „**chce prežiť nebo konaním dobra na zemi.**“

Svätá Terezka z Lisieux sa narodila 2. januára 1873 v Alencone vo Francúzsku. Pochádzala z deviatich detí zo zbožnej rodiny. Terezka sa usilovala byť vzornou kresťankou. Počas troch mesiacov si poznačila do svojho denníka 818 obetí a 2773 dobrých skutkov. Na jej modlitby sa obrátil jeden na smrť odsúdený zločinec. Hoci mala iba štrnásť a pol roka, chcela nasledovať svoje sestry Paulínu a Máriu do karmelitánskeho kláštora. O povolenie žiadala aj pápeža Leva XIII. O niekoľko týždňov po návšteve Ríma dostala správu, že jej biskup povoľuje vstup do karmelitánskeho kláštora. Život v kláštore nebol ľahký. Mäso mohli jesť iba chorí. Predpísané boli pôsty a mlčanie. Terézia to však s radosťou prijímala. Pred obliečkou mala každá postulanka uviesť, prečo vstúpila do kláštora. Terézia povedala: „**Prišla som, aby som zachraňovala duše a najmä aby som sa modlila za kňazov.**“

Začiatkom roka 1895 na rozkaz predstavenej matky Agnesy začala písať Terézia svoj životopis, ktorý nazvala Dejiny duše. Tam napísala pamätne slová: „**Mojím povolaním je láska. Chcela by som Ježiša milovať tak vrúcne, ako ho ešte nikto nemiloval. Najmenší úkon lásky osoží Cirkvi viac ako všetky ostatné skutky dovedna.**“ Zomrela 30. septembra 1897 ako dvadsaťštyri ročná na tuberkulózu.

Relikvia je vzácna pamiatka, ktorá prináša posolstvo

spojené s konkrétnym svätcom. Prináša skutočnosti z minulosti Cirkvi a tiež živú prítomnosť konkrétneho svätca. Uctievaním relikvií dávame priateľom Bohu, aby prostredníctvom orodovania svätých mohol konať dielo milosti aj v našich životoch. Tak isto aj putovanie relikvií svätej Terezky z Lisieux je určitým spôsobom priblíženie jej cesty, ktorou prešla ona sama a pozýva aj nás, aby sme všedné veci robili s radosťou a láskou.

A tak s radosťou v srdci môžem povedať, že dňa 13. januára 2016 prijala aj naša farnosť relikvie svätej Terezky. Program začal so spievanými litániami k sv. Terézii, následne si veriaci mohli vypočuť životopis, svedectvá zo životov ľudí a katechézu zameranú na význam úcty relikvií svätých. Farníci počas tohto vzácneho času mali možnosť poklony aj pred Eucharistickým Ježišom, odzneli aj modlitby svätej Terezky a výber z jej tvorby, nechýbala ani modlitba posvätného ruženca. Na záver tohto milosti plného času boli odsľúžené sväté omše najprv o 17:00 hod. v slovenskom jazyku, ktorú celebroval pán kaplán Stanislav Andrek spolu s prítomnými kňazmi a o 18:00 hod. nasledovala svätá omša v maďarskom jazyku, ktorú celebroval páter Bartolomej Barát SVD spolu s miestnym pánom farárom Petrom Fábianom.

Záveru patrila rozlúčka s relikviami. Verím, že okrem plného kostola ľudí nám ostali aj srdcia naplnené láskou a dôverou v Božiu milosť. Svätá Terezka, učiteľka cirkvi, oroduj za nás!

Radka Vilhanová

Púť na Kalváriu v Banskej Štiavnici

Prežívame pôstne obdobie, Cirkev si pripomína Kristovo utrpenie a smrť. V tomto posvätnom čase sa viac ako inokedy dostáva do centra nášho duchovného života kríž. Jedným z prejavov, ako rozjímať o Kristovom utrpení je modlitba Krížovej cesty. Krížová cesta má svoj pôvod v sprievodoch pútnikov, ktorí kráčali po stopách Pána Ježiša nesúceho kríž v uliciach Jeruzalema. Keď sa už nemohlo putovať do Svätej zeme, začali sa na Západe budovať Kalvárie, aby pripomínali ľuďom túto udalosť. Aj v Ríme neďaleko Lateránskej baziliky sú Sväté schody prenesené z Jeruzalema, po ktorých podľa tradície kráčal Ján Ježiš.

Krížovú cestu s jej 14 zastaveniami, ako ju poznáme dnes, nachádzame v Európe po prvýkrát v Španielsku v prvej polovici 17. st. najmä vo františkánskom prostredí. Z Iberského polostrova sa dostala na Sardíniu a následne na Apeninský polostrov. Jej presvedčeným šíriteľom bol františkán svätý Leonard z Porto Maurizio, ktorý zomrel v r. 1751. On sám postavil na rozličných miestach vyše 572 krížových ciest, okrem iných aj v Koloseu. Prvá krížová cesta na pamiatku umučenia Ježiša Krista sa v Koloseu konala v r. 1750 pod vedením pápeža Benedikta XIV.

Prvé „Kalvárie“ na území Slovenska začali vznikať z iniciatívy jezuitov, prípadne miestnej šľachty alebo mestskej rady. Z najstaršiu a prvú zriadenú kalváriu v Uhorsku sa považuje dnes už neexistujúca kalvária, ktorá viedla z Trnavy do neďalekej Modranky. Vznikla v 18. st. a zanikla v 19. st. Právo posväcať krížovú cestu mali pôvodne len kňazi františkánskej rehole.

Modlitbu Krížovej cesty sa v sobotu 12. marca 2016 rozhodla absolvovať aj farnosť Lučenec-Mesto pod vedením pána farára Petra Fábiana. Pre svoju púť sme si vybrali jednu z najkrajších kalvárií na Slovensku – v Banskej Štiavnici, ktorá sa nachádza na Ostrom vrchu. Následne sme sa zúčastnili na sv. omši vo farskom kostole Nanebovzatia Panny Márie. V rámci prehliadky mesta sme sa poprechádzali hlavnou ulicou Andreja Kmeťa, Námestím sv. Trojice, ako aj Radničným námestím, kde sme si prezreli gotický kostol sv. Kataríny.

František Mihály